Nr 44

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we SRODĘ DNIA 2 CZERWCA V. S. 1815 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Wilno, dnia 2 czerwca.

Dnia 29 przeszłego miesiąca, przebiegli tędy z *Warszawy* do *Petersburga* gońcy *Makarow* i *Iwanow*.

Dnia 30 przeszłego miesiąca, przejeżdżał z *Wiednia* Jenerał Porucznik *Mussin-Puszkin*, udając się do mieysca pobytu Jenerała jazdy Hrabiego *Wittgensteina*. — Tegoż dnia wyjechali ztąd, Jenerał Major *Brzyński* do *Sosnicy*, a Półkownik *Bałkow* do *Równego* na *Wołyniu*. — W nocy z 29 na 30, przebiegał z *Wiednia* goniec gabinetowy angielski *Mares* do *Petersburga*.

Kurs tutéyszy na assygnaty: Rubel srebrny 4 r. 50 k.; dukat 13 r. 45 k.; imperyał 45 r..

Gazeta petersburská, *Poczta Północná*, z *Petersburga*, pod d. 22 maja, umieściła obszerny opis stanu plantacyy jedwabiu w gubernii *kaukazkiéy*, udzielony przez pewnego wędrownika, okolice tamtéysze zwiedzającego. Następujący z niego kładziemy wyciąg: Drzewa *morwowé* przedziwnie rosną i są rozmnożone we wszystkich powiatach gubernii *kaukazkiey*. Liczba ich teraźniéysza jest 2,413,765, a w szkołkach 237,345; w samém roku 1813 liczba ta powiększyła się 113992 drzew, i 67186 w szkołkach posianych Naypiękniéysze plantacye są w okolicach miasta *Kizlaru*: w roku 1814 liczono tam drzew 1,390,384, a w szkółce 18,000; nadto w różnych mieyscach powiatu kizlarskiego drzew i w szkółkach 488,097 sztuk — Dla karmienia jedwabników robią osobne budowy: przestrzegają, żeby robaczki te zawsze miały liść morwowy czysty, świéży i nie mokry; nad to: żeby żaden huk ani grzmoty ich nie przerażały: naywiększe ochędóstwo w budowach się tych zachowuje. Tamto robaczki té odbywają zadziwiającą swoję robotę. Są plantacyę należące do korony i do prywatnych osób. Skarb do osad, rodzajem tym gospodarstwa trudniących się, wysłał dostateczną liczbę młodych ludzi, nauczonych sposobu pielęgnowania jedwabników i drzew morwowych; podobnież usposobionych kilku kozaków posłał Naczelny inspektor plantacyy do *Kizlaru*, dla przeniesienia sposobów tych do okolic swoich. W *kaukazkiéy* gubernii Damy nie pogardzają tym rodzajem zatrudnienia, i w pokojach własnych pielęgnują robaczki. W roku 1814, różnego gatunku jedwabiu zebrano 563 pudów 29½ fun., a w samém mieście *Kizlarze* i jego powiecie 240 pud. 8 f.; Jedwab *kaukazki* osobliwie *kizlarski* lepszy jest od perskiego i podobny do włoskiego. Cena była różna: płacono od 400 do 600 i 800 rubli za pud jedwabiu syrowego. Do zwijania używają machin włoskich. Gdyby we wszystkich mieyscach, gdzie już dostatek jest drzew morwowych, mogły bydź wystawione, budowy dla karmienia jedwabników, sama guberniia kaukazka mogłaby co rok wydadź około 1,000 pudów, z czasem i więcéy: gdyż dla zebrania puda, podług czynionych doświadczeń, dostateczna jest liczba 2,500 drzew. Nie należy opuścić, że plantacye jedwabiu w gubernii *kaukazkiéy* założone dopiero zostały w roku 1798; w początkach przez nagrody zachęcać trzeba było, ale wkrótce mieszkańcy przekonani o korzyściach z tego rodzaju gospodarstwa, wzięli się do niego ochotnie. Naywięcéy jednak przyłożyły się starania Rządu i troskliwość inspektorów tamtéyszych plantacyy.

Daléy w téyże gazecie czytamy, z *Tuły* d. 10 maja: Dnia 25 na 26 kwietnia zakończył tu dni swoje, Jenerał porucznik *Dorochow*. Zwłoki jego z właściwemi stopniowi honorami ztąd wyprowadzono, i zawieziono do *Wiereji*, (*) gdzie on w czasie nayścia nieprzyjacielskiego ostatnią odniósł ranę, która zgón jego przyśpieszyła. Do mieszkańców miasta *Wiereji*, pisał on list następujący:

„*Zacnym obywatelóm miasta Wiereji: Słyszeliście może o Jenerale Dorochowie, który miasto wasze oswobodził od nieprzyjaciela oyczyzny, szanowni moi ziomkowie; spodziewam się, że mi w nagrodzie za to nie odmówicie udzielić trzech łokci ziemi, abym wiecznie mógł spoczywać przy téy świątyni, w blizkości któréy, szturmem zdobywszy warownie nieprzyjacielskie, pobiłem go na głowę; dzieci moje będą wam za to wdzięczné.*”

Jenerał porucznik Dorochow.

Mamy wiadomość, że mieszkańcy *Wiereji*, z wdzięcznością list ten przyjęli, i wielkie okazali uszanowanie dla popiołów tego męża. — JW. Jenerał jazdy *Uwarów*, w końcu przeszłego miesiąca, kilka dni zabawiwszy u matki swojéy, wyjechał do mieysca swego przeznaczenia.

Dwa słonie, przeznaczoné od Szacha perskiego w podarku dla Naywyższego Dworu, które w *Nowoczerkasku* zimowały, d. 27 kwietnia wyszły z tamtąd do *Petersburga*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Xięztwo Warszawskie.

Korrespondent Warszawski, z dnia 3go czerwca zawiéra z *Warszawy*: „Dnia 2go czerwca nowego, a 21 maja dawnego stylu, obchodzono tu uroczystość imienin Jego Cesarzowiczowskiéy Mości, Wielkiego Xięcia *Konstantego*. Zrana wszystkie władze, tak cywilne jako i woyskowe, udały się z powinszowaniem do Jego Cesarzowiczowskiéy Mości, potym zaś do kościoła katedralnego, gdzie celebrował JW. Biskup *Zambrzycki*. Po skończonym *Te Deum*, nastąpiło nabożeństwo w kaplicy obrządu greckiego. — W czasie widowiska teatr, a późniéy całe miasto było illuminowane, z własnéy chęci mieszkańców. W ogrodzie, *Krasińskich* zwanym, pięknie illuminowanym, przygrywała późno w noc janczarska muzyka; słowem cały obchód nosił cechę ochoczéy radości mieszkańców *Warszawy*, święcących uroczystość ukochanego brata Monarchy, którego wspaniałomyślna opieka zasłoniła nieszczęśliwych Polaków, od utraty imienia nawet narodowego.

Austrya.

Gazeta wiedeńska, *Oesterreichischer Beobachter*, zawiera z *Wiednia*, pod 27 maja, co następuje:

„NN. Cesarz Jegomość *Rossyyski* i Król *Pruski*, wczorayszéy nocy tutéyszą opuścili stolicę, udając się, pierwszy do *Monachium*, drugi do *Berlina*.”

„N. P., Cesarz nasz, wyjechał ztąd dnia dzisieyszego, zrana, udając się przez *Monachium* i *Auszpurg* do *Heilbronn*. N. Cesarzowa Jéymość towarzyszy N. Małżonkowi swemu do *Monachium*, zkąd przez *Neuburg* nad *Dunajem*, na dzień 8 czerwca tu ma powrócić.”

*) Miasto powiatowe w gub. moskiewskiey, leży o 2x wiorst od *Możayska*.

„Donieśliśmy w swoim czasie, że N. Cesarz Jmć i Król, na okazanie wdzięczności oyczyzny dla mężnych wojowników swoich, którzy, w pamiętnym 1814 roku, z taką chwałą należeli do walki, za niepodległość *Europy*, przeznaczaiąc z metalu zdobytych dział ulane znaki chwały, postanowił razem podobnymże znakiem ozdobić tych urzędników stanu i obywateli, poddanych swoich, którzy przez szczególne zasługi przyłożyli się do osiągnienia wielkiego celu przeszłéy woyny.

Stosownie do tego postanowienia Nayjaśniéyszego Cesarza Jmci, uroczystość rozdania cywilnych krzyżów honorowych odbyła się dnia wczorayszego. Przed południem kandydaci do znaku zasługi zebrali się w drugim przedpokoju, a dwór cesarski w sali obrzędowéy; potém ukazał się N. Cesarz i Król w towarzystwie WW. Urzędników, Kapitanów gwardyi i Jenerał adjutanta, w otoczonéy przez gwardyą bokową sali obrzędowéy, usiadł pod baldachimem, i rozkazał Ministrowi interessów zagranicznych, Xięciu *Metternichowi*, uczynić ogólne uwiadomienie o przeznaczeniu cywilnego krzyża honorowego. W mianey przemowie dopełnił Xiążę rozkazu N. Pana. Potém Radźca Stanu i konferencyi *v. Pfleger*, czytał imiona tych, których N. Cesarz i Król ozdobą tą zaszczycić postanowił. Nakoniec imionami przywoływani przez Radźcę Stanu i konferencyi *Pflegera*, obecni kandydaci, otrzymali z rąk N. Cesarza i Króla krzyże honorowe; po czém N. Pan, poprzedzany od dworu swego i otoczony WW. Urzędnikami, powrócił do apartamentów wewnętrznych. — N. Cesarzowa Jéymość z cesarską familiią, raczyła się znaydować na téy uroczystosci na trybunie, umyślnie do tego przygotowanéy.

W ł o c h y.

W gazecie wiedeńskiéy, *Oesterreichischer Beobachter*, czytamy, że Oyciec ś. udał się d. 8 maja z *Genui* do *Savony*, dokąd téż d. 9 udali się za nim Król *sardyński*, Xiążę *Modeński* ze swoją małżonką, i Królowa *Hetruryi*. — Dnia 6 maja zawinął do *Genui* angielski okręt liniiowy *Abukir*, z *Port-Mahon*; a d. 7 ukazała się cała angielska eskadra, pod dowództwem admirała *Pellew*, i zarzuciła kotwice. Składa się ona z 8 okrętów liniiowych i dwóch mniéyszych statków. Nazwiska ich są: *Boyne* 98 działowy, na którym się admirał znayduje; *Impregnable* 98; *Malta* 80; *Pompejus* 80; *Ajax*, *Berwik*, *Leviathan* i *Montagne* razem 74 dział, jeden bryg i jeden *slup*. Eskadra ta, przybyła prosto z *Anglii*, a trzy tygodnie czasu potrzebowała na tę żeglugę.

Daley donosi taż gazeta, że Hrabia *Saurau*, Gubernator medyolański, i cesarski minister woyskowy &c., wydał d. 13 t. m., urządzenie tymczasowéy administracyi w osadzonych woyskiem austryackiém departamentach *Reno*, *dolnego Po*, i *Rubicone*. — Podług wiadomosci z *Terracina*, wszyscy wieśniacy między *Fondi* i *Gaetą*, powstali przeciwko *Muratowi*, i przypięli czerwoną kokardę; toż samo uczyniło i woysko, które się znaydowało pod *Sora*, wpośród okrzyków: *Niech żyje Ferdynand IV*!

Korrespondent hamburski, donosi ze *Włoch* pod 14 maja: „Angielskie okręty otrzymały już rozkaz zabiérać wszystkie okręty, płynące pod banderą neapolitańską, i palić je lub niszczyć. — Podług niektórych doniesień ścięto głowę *Dejowi* algierskiemu. — W *Ankonie*, która ogłoszoną jest w stanie oblężenia, dowodzi naczelnie Jenerał *Carascosa*. — W *Medyolanie*, nie wolno teraz drukować żadnego pisma bez cenzury."

Tenże *Korrespondent* z *Rzymu* pod 4 maja: „Kardynał *Fesch*, siadł w *Neapolu* na okręt, w celu płynienia z siostrą swoją, matką *Bonapartégo*, do *Francyi*. Okręt, na którym się oni znaydowali, miał zostać zatrzymanym przez Anglików. *Hieronim Bonaparté* został w *Neapolu*, gdzie robi przygotowania do obrony téy stolicy; ale dają się już słyszéć okrzyki *lazaronów*: *Niech żyje Ferdynand*! *Ludwik Bonaparté*, dawniéyszy Król holenderski, znayduje się jeszcze w *Rzymie*, i prosił o pasporta, aby mógł z familiią *Lucyana Bonapartégo* do *Francyi* powrócić. Spodziewają się, iż nakoniec użyte będą skuteczne środki przeciwko familii, która nie przestaje burzyć spokoyności świata, od tego czasu, jak wyszła z nikczemności swego stanu. — Niepodobna jest opisać zapału, z jakim lud, d. 27 kwietnia walecznego austryackiego Jenerała *Nugent*, przy weyściu jego przyymował."

Tenże Korrespondent pisze z *Genui* pod 6 maja: „Podług doniesień z *Madrytu*, Król hiszpański zalecił, iżby dzień drugi maja obchodzony był jako dzień żałoby. Wiadomo, że *Murat*, będąc Gubernatorem w *Madrycie*, kazał w dniu tym, pod pozorem powściągnienia buntu, stracić w stolicy téy wiele zacnych obywateli, i więcey 250 przy pochodniach rozstrzelać."

N i e m c y

Gazeta *Korrespondenta hamburskiego* zawiera od brzegów *dolnego Renu*, pod d. 19 maja: „*Brabancya* ożywiona jest naymocnieyszym duchem dla oyczyzny i Króla swego. Duchowni szczególniey są przeciwko *Bonapartému*. — Jenerał *Borstel*, w podróży swéy do *Berlina*, w *Kolonii* zachorował. — Za rekwizycye wszelkiego rodzaju, które teraz we *Francyi* biorą, płacą *bonami*, co nieukontentowanie właścicieli do wysokiego stopnia podnosi. — *Fouché*, ze strony swojey i w swojém imieniu oświadczenie uczynił. *Bonaparté* kazał w wielu portach fregaty uzbroić. Z częstych jego konferencyy z Posłem amerykańskim zdaje się, iż on na przypadek potrzeby szuka schronienia w *Stanach zjednoczonych*.

Taż gazeta donosi z *Frankfortu*, pod d. 21 maja: „Zdaje się żadnéy już nieulegać wątpliwości, że główna kwatera trzech wielkich sprzymierzonych Monarchów w końcu teraźnieyszego, lub na początku przyszłego miesiąca, tu przybędzie. Prócz części ekwipażów podróżnych N. Króla Pruskiego, przybyło tu już wiele osób należących do służby dworu Cesarza Jmci Austryackiego. — W. Xiążę Badeński, po ośmiomiesięczney niebytności swojey, przybył d. 18 t. m. z *Wiednia* do *Carlsruhe*. — Dnia dzisieyszego przybył tu Jenerał rossyyski, Xiążę *Wołkoński*."

Daléy czytamy w teyże gazecie, z *Manheimu pod d.* 19 *maja*: „F. M. Xiążę *Schwartzenberg*, wyjechał ztąd dnia wczorayszego napowrót do *Heilbronn*, zkąd główna kwatera do *Heidelberga* przeniesioną będzie. Donoszą od brzegów *Menu*, pod d. 21 maja: *Z Landau* załoga wyszła, a na jey mieysce weszły gwardye narodowe. — W *Bawaryi*, dla uwolnienia poddanych od dalszych nadzwyczaynych nakładów wojennych, utworzono tak nazwane assygnaty *potrzeb wojennych*, które równie, jak gotowe pieniądze przyymowane bydź mają." — *Z Norymbergi pod d.* 20 *maja*: „Cessarsko-Rossyyskiego woyska, które przez *Norymbergę* ku *Renowi* ciągnie, przybyła tu wczora pierwsza kolumna 12tey dywizyi pieszéy, pod rozkazami Jenerała Porucznika Hrabiego *Worońcowa*. Spodziewamy się tu przechodu więcéy 100,000 ludzi woyska rossyyskiego. Poruszenia Francuzów nagle inny kierunek wzięły. Woyska ich ciągną teraz szczególniéy ku *Mezières* i *Thionville*. Podług wszelkiego podobieństwa zdaje się, iż nad *Mozelą* i *górnym Renem* nayprzód się działania wojenne zaczną."

K r ó l e s t w o N i d e r l a n d ó w.

Czytamy w gazecie wiedeńskiéy, *Oesterichischer Beobachter*, co następuje: „Podług doniesień z *Bruxelli* pod d. 14 t. m., dnia wczorayszego był obiad, a potém pokoje w zamku *Laeken*, gdzie znaydowali się także Xiążę *Brunswik Oels*, Xiążę *Wellington* i poseł angielski. — Formuje się już trzecia odwodowa linija wewnątrz *Belgiów*; *Bruxella* w téż liniją wchodzi. 10,000, po większéy części *Hannowerczyków*, przychodzi na załogę do *Bruxelli*. — Cesarsko Rossyyská gwardya, z korpusem 6,000 kozaków, oczekiwana jest do *Antwerpii* i *Ostendy*. Wkrótce też i szwedzkié woyska do *Belgiów* przybędą. Wiele już szwedzkich oficerów tam się znayduje. — Wszystkie

woyska drugiéy linii, których kwatera główná dotąd była w *Braine le Comte*, ku granicy się posuwają — Główná kwatera Xięcia *Wellingtona* do *Mons* wychodzi. Wszystko zapowiada zbliżanié się chwili wielkich wypadków. — Vicomte *Montmorency*, pierwszy kawaler Xiężny *Angouleme*, do *Gandawy* przybył — Spodziewają się w tym tygodniu Pana *Deseze*, który dotąd w *Londynié* bawi, i prezentowany Xięciu Rejentowi, ze szczególnieyszą łaskawością od niego był przyjęty. — D. 12 t. m., Półkownik 3go regimentu francuzkiego, ze służącymi swémi, końmi i jednym oficerem z *Lille* do prawego swojego przyszedł Pana. Dzisiay oczekują 200 kawalerzystów dezerterów francuzkich, którzy zawczora w *Meenen* byli — Xiążę *Oranii* przeniosł kwaterę swoję do *Zottegem*(4 mile od *Gandawy*); skąd má się przenieść do *Oudenarde*, a potém do *Courtray* — Podług niderlandzkich gazet, Xiążę *Wellington*, następujące w woysku uczynił rozrządzenié: Woysko składać się má z dwóch korpusów: jeden pod Xięciem *Oranii*, drugi pod Lordem *Hill*. Każdy korpus dotąd składá się z dwóch *angielsko hannowerskich* dywizyy; zapewne, że z woysk dotąd nierozdzielonych uformują się dwie drugie. Dywizyami témi dowodzić będą Jenerałowie *Clinton*, *Alten*, *Coleville i Cooc*. Każdá dywizyá składa się z 3ch brygad piechoty, zawsze dwóch angielskich, jednéy hannowerskiéy i proporcyonalnéy artylleryi. Do każdego głównego korpusu przydaje się jeszcze połowa 30,000 woysk hollenderskich, które także mają 3 dywizye i 1 brygadę. Jazda *angielská* i *hannowerska* jest pod dowództwém Hrabiego *Uxbridge* (Lord *Paget*). Korpus odwodowy hannowerski, 10,000 ludzi liczący, a do powyższego nienależący rozrządzenia, twierdze osadzi. Zupełna liczba wynosić może 70,000 ludzi, w których 10,000 znayduje się piękney jazdy i nader mocna artylleryá. Nadto jeszcze, oprócz korpusu brunswickiego, który jest na żołdzie angielskim, spodziewają się 10,000 ludzi woysk portugalskich, po które wyszły już statki przewozowé, a które w *Danii* już znaydować się mają.

Korrespondent hamburski donosi z Bruxelli pod d. 19 maja: „Dla ulgi kraju, tak obciążonego wwielu okolicách kwaterunkiem woyskowym, na równinách, *Fleures*, część woyska teraz obozem stanie. Ma się wprzódy zgromadzić cała siła, aby potém walka z jak náywiększą dzielnością otworzona, a woyna tém samém skróconą, bydź mogły — Codzień w rozmaitych przebraniách imają tu szpiegów.

Z Bruxelli d. 21 maja. Mówią, że Król, *Ludwik XVIII*, ustanowił nowy order, i nazwál go *orderém wierności* (*ordre de la Fidelité*). Mają go otrzymáć wszyscy oficerowie, którzy przed rozpoczęciém się działań wojennych pod królewskié przyydą chorągwie. — Donoszą z *Termonde*, że woyskowy jeden, z korpusu Xięcia *Berry*, tak był lekkomyślnym, że w obecności towarzyszów swoich ośmielił się wykrzyknąć: *Niech żyje Napoléon.* Rozgniewani oni rzucili się na niego, zabili, i ciało jego zagrzebli. — W okolicach *Namur*, gdzie jest główná kwatera Xięcia *Blüchera*, więcéy 60,000 wyborowego znáyduje się woyska, a szczególniey wielka liczba jazdy. Wspomniany Xiążę oglądał położenia granicy od *Givet* do *Philippeville* — Ogromny zbiór woyska, które teraz z groźną artylleryą znáyduje się na linii, od *Luxemburga* do morza się ciągnącéy, wynosi 200,000. Mówią, iż za otwarciem działań wojennych twierdze nieprzyjacielskie opasané zostaną, a główne massy woysk sprzymierzonych do *Francyi* weydą. — Xiążę *Hessen-Homburg*, Jenerał porucznik woysk pruskich, oraz Xiążęta, *Anhalt-Dessau Jerzy* i *Albert Schwartzburg-Rudolfstadt*, d. 17 do *Namur* przybyli.

Z Gandawy dnia 19 maja Przybył tu z *Amiens* jeneralny kassyer departamentu *Somme*, z kassą, w któréy znayduje się 500,000 fr., i złożył je monarszé swojemu, *Ludwikowi XVIII.*

Z Gandawy dnia 18 maja: **Oświadczenie Króla francuzkiego do narodu francuzkiego:** „*Z niecierpliwością pragnął Król przemówić do ludów swoich, dla wynurzenia im uczuć, któremi serce jego jest przejęte, na te dowody wierności i pociechy, ku niemu okazané przez wszystkie miasta, miasteczka, wsi, na wszystkich drogach, którędy on przechodził, kiedy szukał punktu, około którego jednoczyliby się wierni obrońcy jego osoby i jego państwa, któryby dla nich mógł stać się przedmurzem, poza którém mieliby czás pospołu z nim uzbroić się przeciwko zdradzie. Im mocniéy Król był przekonany o wierności większéy części narodu francuzkiego, tym częściéy mawiał sám do siebie; że pierwsza jego troskliwość usiłować powinná, niedopuścić, aby Francyá miała bydź wystawioną u obcych narodów na pomówisko, niesławę, niesłuszną wzgardę, niezasłużoné wyrzuty, a może nawet na niebezpieczeństwo i w pewnym rodzaju napadnienié, jako sprawiedliwą karę za niewierność, którą zdawał się popełnić. Główny ten cel osiągniony został, a to ze skutkiem godnym starań J. K. Mości, gorliwości jego ministrów i wspaniałości jego sprzymierzonych. Ambassadorowie i Posłowie Królewscy przy różnych europeyskich dworach, reprezentanci jego na wiedeńskim kongressie, na skutek wyraźnych instrukcyy J. K. Mości, wszędzie istotę rzeczy i wypadków wyświecili, a nawet zaradzili wszelkim w tey mierze przesądzeniom. Wszystkie mocarstwa Europy wiedzą teraz, że Król Francuzki i naród francuzki więcey, aniżeli kiedykolwiek jednoczony przez to wszystko, cokolwiek związek dobrego Króla i dobrego narodu utwierdzać może, nagle zdradzonymi zostali, przez woysko, swemu Monarsze, swéy Oyczyźnie, swéy uczciwości i przysiędze niewierné; że tymczasem pomiędzy pierwszymi dowódzcami tego woyska, ci, których imiona zaszczyt mu czynią, albo się już pod chorągwiami swego Króla połączyli, albo opuścili chorągwie przywłaszczyciela; że dowódzcy korpusów i oficerowie wszelkiego stopnia codziennie za tym idą przykładem, że nawet w mnóstwie żołnierzy, którzy do niesłychaney w rocznikach wojennych zdrady wciągnieni zostali, wielka jest liczba takich, którzy przez niedoświadczenié zwiedzeni, rozmyślili się i żałują teraz, że należą do części woyska francuzkiego, niegodney jego dawnéy chwały; że oprócz garstki występnych zwolenników, których przywłaszczyciel przez pobudki niewárté chwały, przez niegodziwé i bezsumienné zbrodnie do siebie pociągnął, cały naród francuzki, dobrzy obywatele miast, dobrzy mieszkańcy wieyscy, zgromadzenia i szczególne osoby, obojey płci i wszelkiego wieku, z całą duszą są za Królem i powrótu jego wołają. Wié Europa, jak w Paryżu, Beauvais, Abbeville, wielkiém i godném pochwały mieście Lille, gdzie zdrada osadziła bramy, a mury krwią oblać groziła, w obliczu, owszem pod mieczem zdrayców, do Króla wyciągano ręce, oczy wszystkich łzami hołdu były zalane, głosy wszystkie za Królem wołały: Powróć do nás! powróć do nas! powróć dla oswobodzenia poddanych swoich!* (Reszta późniéy).

FRANCYA.

Wyciąg z gazety wiedeńskiéy, Oesterreichischer Beobachter: Podług *Monitora*, z dnia 11 i 12 maja; *Napoléon* d. 11 t. m. odwiedzał dóm inwalidów w *Paryżu*. Rozdał wiele nagród, i poczynił różné rozporządzenia w administracyi tego zakładu. — Wyrokiem d. 9 maja, Xiążę *Placencyi* (Lebrun) mianowany wielkim Mistrzem Uniwersytetu. — Prefekt departamentu *Aisne* zebrał 200,000 fr. ofiár obywatelskich na ubranié gwardyi narodowéy. Monitor wystawia to za przykład dla innych departamentów — Jenerał *Gerard*, pod d. 11 maja, z *Metz*, przez te-

legraf doniósł, że woyska pruskié, na prawym brzé-
gu *Mozelli* pod *Sierk* rozłożoné, naglé do *Flandryi*
wyruszyły, dokąd, jak się im zdaje, *Napoléon* má
się udać, a nazajutrz mieysca té przez lekką jazdę
ba ... ską zajęté zostały — Doniesienié telegraficzné Mar-
szałka *Grouchy*, pod d. 12 z *Lyonu*, zawierá, co następu-
je: „ Na szwáycárskich i piemontskich gránicach wszyst-
ko w zupełnéy jest spokoyności: woyska austryackié,
których przybycie do *Pijemontu* zapowiedziano, je-
szcze się nie ukazują. Prywatné listy potwierdzają
wiadomość o wielkich korzyściách, odniesionych przez
Króla *Neápolitańskiego.* (!!) — W *Tulonie* oczeki-
wano 4rech regimentów linijowych i 8miu batalio-
nów gwardyi narodowéy z *Korsyki.* W porcie tam-
téyszym Xiążę *Padwy* (*Arrighi*), Kommisarz nadzwy-
czáyny na wyśpie *Korsyce*, i Jenerał Porucznik *Bel-
liard*, minister pełnomocny przy Królu neapolitań-
skim (d. 3 maja) na okręty siedli. — W *Paryżu*
utworzyło się zgromadzenié pod imiéniém: *Wolné
Towarzystwo miłośników oyczyzny i Rodzaju Ludzkie-
go.* Minister *Carnot* przyjął w niém prezydencyą —
Pod artykułem z *Lille*, d. 6 maja, piszé *Monitor*, że
Departamenta północné nie okazują takiego patryoty-
zmu, jak *Lotaryngija*, *Franche Comte*, *Burgundyá* i
Szampanija: zapewnie dla tego, że tam emissaryusze
z *Gandawy* usilnie pracują. Zaczém *Bonaparté* wy-
słał 50 batalionów gwardyy narodowych z departa-
mentów wewnętrznych do twierdz północnych, i ma-
ją nadzieję, że przykład ich ożywi ducha tamecznych
mieszkańców. 20 dywizyy, które liniją woyskową
tworzyły, były już w marszu do miéysc sobie prze-
znaczonych. — Gazeta *powszechná niemiecká* pod 14
maja od granic bazyleyskich donosi: „ Jenerał *Rapp*
znowu jest w *Hunindze*; zdaje się, że on tam długo
już zabawi. Korpus Jenerała *Lecourbe*, w którym
30,000 ludzi liczono, otrzymał rozkaz z *Befort* ku
Hunindze się posunąć, i 10,000 ludzi wczora już tam
przyszło, tak, że wszystkie wsie około *Huningi* woy-
skami napełnioné zostały. Nawet, Jenerał *Rapp* miał
oświadczyć Rządowi Bazyleyskiemu, iż *Francyá* pó-
ty będzie poważać terrytoryum *Szwáycár*, póki sprzy-
mierzeni na ich ziemię nie weydą: w takiém zda-
rzeniu woyska francuzkie w momencieby weszły. Do-
wódzca *Bazylei* pod 10 t. m. wydał ogłoszenie prze-
ciwko pogłoskom bez zasady — Podług niepewney
pogłoski od brzegów *Renu*, *Bonaparté* 15 maja był
w *Strazburgu*.

Podług prywatnych wiadomości z gazet szway-
carskich w teyże gazecie wiedeńskiey Oester. Beob.
czytamy: „ Z niejaką niespokoynością widzimy po-
wrót pierwszych rewolucyynych czasów, gdyż więk-
szá część wybranych deputowanych jest z klassy u-
czonych w Prawie — *Lucyan Bonaparté* má straż ho-
norową z gwardyi *Napoleona* — W *Bordeaux* wie-
le młodzieży w obliczu stojących w szyku żołnierzy,
wołali: *niech żyje Król*!; żołnierze tak nieszczęśliwie
do nich wystrzelili, że trzech zabili, a 5ciu ranili.
Mer musiał przez odezwę do spokoyności wzywać,
a P. *Boissy d'Anglas*, nádzwyczáyny tamteyszy kom-
missarz, wydał rozkaz zabraniający podobnych zgro-
madzeń. W *Lionie* także do rozruchu przyszło, ztąd,
że gwardyak jeden niosł pączek liliy: dowódzca był
przymuszony wydać rozkaz, zabraniający, iżby po-
dobnie nie czyniono. 4 regimenta które na wyśpie
Korsyce były, na ląd powróciły. Obrona tey wyspy
powierzoná jest gwardyóm tamecznym. Znajomy *Brus-
lard*, dowódzca tamteyszy, z *Bastyi* uciekać był przy-
muszony — *Napoleon* wydał rozkaz, ażeby wszyst-
kie osoby, należące dawniéy do dworu królewskiego,
z *Paryża* się wyniosły — W *S. Flour* rozruchy za-
szły. — Mówią, iż Marszałek *Suchet* udał się przez
Lyon do *Chambery*. — *Bonaparté* wszelkiemi, jak
tylko może, sposobami stara się wmówić *Francuzóm*,
że z nim w pokoju żyć można. Pogłoski w tey mie-
rze podnoszą na chwilę kurs papierów, które jednak
co raz spadają.

Podług gazet szwaycarskich (pisze tenże *Oester.*

Beob.) Marszałek, Xiążę *Albufera* (*Suchet*) miano-
wany jest dowódzcą woyska *alpeyskiego.* — Od 9go
maja przywrócony został bieg sztafet między *Pary-
żem*, a *Valenciennes*, *Strazburgiem*, *Befort*, *Marsyliją*,
Bordeaux — W *Vincennes* wielka liczba pracuje oko-
ło robienia rakiet kongrewskich — Donoszą z *Rou-
en*, że tam w jednym tygodniu 700 ochotników
zapisało się z młodzieży — W departamencie *Côte-
d'Or* formuje się korpus ochotników. — Niektórzy
z członków Instytutu odmówili przyjęcia konstytucyi
i oświadczyli przyczyny swoje do tego. W liczbie
tych wymieniają *l'Abbé Gregoire*; P. *Lacretelle* młód-
szy przyjął w całey rozciągłości — *Bonaparté* rzad-
ko bywa na teatrach w *Paryżu*, gdyż zawsze, ile ra-
zy będzie, posłyszy nowe z siebie szyderstwo. Nie-
dawno kiédy grano operę *Oedipe á Colone*, z huczné-
mi oklaskami żądano powtórzenia tych wyrazów: „
Mon nom même, mon nom est en horreur au monde! *Les
peuples effrayés me rejettent loin d'eux*! — Teraz tak,
jak w czasie rewolucyi, na placach publicznych i u-
licach pracuią około rynsztunku wojennego — Na pla-
cu *S. Martin* założono fabrykę broni, która co dzień
tysiąc sztuk wydaje. — Niejakiś alchimik *Ducastel*
obiecuje takiego prochu dostarczyć, którego mniéy-
szá waga, nierównie daley od teraźniéyszégo sięga.
Paryż má dostarczyć 100,000 zupełnego umunduro-
wania. &c. *Jakubinizm* wzrastá we *Francyi.* Każdá
już prowincyá má swoję narodową piosnkę: i tak są
już: *lyońska*, *ruenská*, *paryzka*, *delfinacká*, *nanteyska.*

A N G L I A.

Korrespondent hamburski, zawiera następujące
wiadomości parlamentowe z dnia 18 maja:

„ Lord *Grey*, mówił w Izbie wyższéy: Proszę,
niech mi wolno będzie zapytać ślachetnego Lorda (*Li-
verpool*): czy traktat przez sprzymierzonych w *Wiedniu*
zawarty, został ratyfikowany, i kiedy się Izba spodzie-
wać może poselstwa w téy mierze? Lord *Liverpool*:
Spodziéwam się, że traktat ten w przyszły poniedziałek
razem z poselstwem Xięcia Rejenta Izbie podany bę-
dzie. Lord *Grey*: Chciałbym téż dowiedziéć się od
ślachetnego Lorda: czyli traktat ten jest ratyfikowa-
ny tak, jak go nie dawno Izbie podano. A gdyby o
nim przyzwoicie sądzić, zdaie się również bydź rze-
czą potrzebną, aby uwiadomiono Izbę o oświadczeniach,
które niedawno przez *Francyą* uczynione zostały. Lord
Liverpool: traktat ten tak jest ratyfikowany, jak go
Izbie podano; a oświadczenie, które ze strony nasze-
go kraju, przy nim uczynione było, otrzymało zgod-
ne *przyjęcie wszystkich Monarchów* w *Wiedniu.* Co się
tycze oświadczenia ze strony francuzkiéy, jest ono bar-
dzo krótkie, i nie zapomnę podadź go Izbie jutro, albo
w poniedziałek. Żadnych nie rozpoczęto i nie rozpoczną
się żadne układy z *Bonapartym.* Lord *Stanhope* zapytał:
Czyli się także można spodziewać doniesienia, o sta-
nie skarbu sprzymierzonych. Lord *Liverpool*: Podam
także Izbie w poniedziałek *traktat subsydyalny*, który
z mocarstwami sprzymierzonémi zawarty został.

Lord *Castlereagh* prosił w Izbie niższey o pozwo-
lenie wniesienia projektu, któryby upoważniał J. K.
Mość do wezwania i uorganizowánia regularnéy mi-
licyi. Pozwolenie to udzielonem zostało. P. *Tierney*
zapytał: czyli będą udzielone propozycye *Bonaparté-
go*, względem utrzymania pokoju. Lord *Castlereagh*
przyrzekł to uczynić w następujący poniedziałek.

Gazeta berlińska, donosi z *Londynu* pod 19 ma-
ja: „ D. 17 t. m. odbyły się zgromadzenia w *West-
minsterze* i *Southwark*. Nie nader one były liczne.
W *Westminsterze* rozwożono na karach wielkie afisze:
zapraszaiąc na to zgromadzenie. *Sir Francis Burdett*,
i jego stronnicy czekali daremnie liczniéyszego zgro-
madzenia. Zaledwo razem ze słuchaczami 400 mo-
gło bydź osób. Jednakże wstąpił P. *Burdett* na try-
bunę, i prośbę do Parlamentu, o utrzymanie pokoju
jednomyślnie uchwalono. Wniesienie, o podanie dru-
giéy prośby do Xiężniczki *Karoliny*, aby oyca swego,
Xięcia Rejenta, raczyła nakłonić do utrzymania po-
koju, odrzucone zostało.

DODATEK

PRUSSY.

W *Korrespondencie hamburskim* czytamy z *Berlina*, pod d. 23 maja: „Przez gońca, który tu pozawczora wnocy, z *Wiednia* przybył, odebrano rozkaz, wysłać cały ekwipaż polowy J. K. Mości, bez odwłóki do *Frankfortu*. Ekwipaże te wyszły już dnia wczorayszego po południu; tąż drogą do *Frankfortu* udaje się oddział regimentów gwardyi, z każdey kompanii po 10 ludzi, które są przeznaczone do służby w główney kwaterze. Dalsze regimenta naszey załogi, które do 7 korpusu woyska należą i rezerwę składają, powinny bydź gotowe do marszu około 1 czerwca, i wraz po przybyciu Króla Jmci wyydą. Wszystkie te urządzenia, które nastąpiły nagle za ogłoszeniem w *Wiedniu* pod 12, protokułu konferencyi k n.ressowych, zapowiadają blizkie wybuchnienie woyny. W protokule kongressowym pierwszy raz ukazał s.ę podpis ministra saskiego, Hrabiego *Schulemburg*."

Tenże *Korrespondent* donosi z *Brandeburgii* pod d. 24 maja: Wiele teraz przechodzi wozow furmanskich, które najęte od Rządu przewożą amunicyą do *Magdeburga*, *Osnabruck* &c. — Pod *Erfurtem* będzie także stał korpus odwodowy pruski, od 15 do 20,000. — Zaślubienie Xięcia *Cumberland* wkrótce się w *Strelitz* odprawi."

Z *Cottbus*, *pod d.* 15 *maja*: „Od 6 dni mamy tu przechód 3go korpusu rossyyskiego woyska, pod rozkazami Jenerała Porucznika *Kapcewicza*. Przykładne zachowanie się tego woyska zasługuje na powszechną pochwałę."

Czytamy w gazecie ryskiéy, *Zuschauer*, z *Berlina* pod d. 16 maja: „Nowa konstytucyá monárchii pruskiey już ukończona, i Królowi Jmci do przyjęcia podaną została. Król oświadczył, iż tę konstytucyą dla narodu pruskiego nie dość liberalnie ułożoną znayduje, i dla tego odmiany w wielu punktach uczynić zalecił. Między innémi jest w tey ustawie przepis wprowadzenia stanów narodowych, wolności druku, i wielu innych urządzeń do uszczęśliwienia narodu dążących — Dnia 9 maja, Marszałek *Marmont*, przyjechał do *Akwisgranu*, dla używania kąpieli wód tamteyszych. Gubernator wojenny, Jenerał *Dobschütz*, uwiadomił go: iż mu tylko za szczególnym pozwoleniém Xcia *Wahlstadt* w *Akwizgranie*, i w ogólności w całém Xięstwie *dolnégo Renu*, znaydować się wolno bydź może. Tenże Gubernator podobne oświadczenie uczynił Marszałkowi *Victor*, który w *Akwizgranie* także kąpieli używá. — Podług pewnych wiadomości, Xiążę *Wellington* otrzymał rozkaz uderzyć na *Francuzów*, w każdym czasie kiedy to za przyzwoitą osądzi.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Dnia 6 kwietnia przeprowadzono przez *Klagenfurt*, drugi oddział jeńców neapolitańskich. — W *Stralsundzie* garnizon ma bydź znacznie powiększony. Zdaje się, iż woyska te będą szczepem kontyngensu szwedzkiego. (*z Korr. hamb.*)

Dnia 13 maja, pruski minister *Hardenberg*, otrzymał projekt austryacki konstytucyi związku niemieckiego, który w wielu punktach różni się od projektu pruskiego — Dla unikn.enia niepewności o przyszłość, Xiążęta *Wittgenstein* i *Solms*, i wielu innych pomnieyszych, poddali się dobrowolnie pod opiekę Prus, a Król oznaymił kongressowi niemieckiemu, że oni odtąd pod jego zostają opieką. Wrażenie, jakie wypadek ten sprawił, nie wszystkim przyjemne bydź miało. — P. *Chateaubriand*, podał Królowi swojemu raport o teraźnieyszym stanie *Francyi*, w którym wyraził: „ Chwalebnie jest, że *Regent* i inne kleynoty, jako *własność familiyna*, przez *Burbonów* dla tego wzięte były, iżby nie dostały się w ręce nieprzyjaciela; ale obok tego zarzut uczynić należy, że zostawiono 30 milionów w gotowiźnie, a 42 w papierach." Daley: „ *Bonaparté* bije się teraz od skały do skały; rozwiązłość panuje w *Paryżu*, a w prowincyach anarchia. *Bonaparté* zwyciężony już jest w *Muracie* i

t. d." — Nawet podług gazet paryzkich ma się w *Burgundyi* podobny związek miast formować, jaki się formował w *Bretanii*. Stolicą związku Burgundzkiego ma bydź *Dijon*. Widzieć można, że zguba *Francyi*, w niey i przez nią samę, jest blizka. — Mały *Napoléon* nosi wielką gwiazdę orderu ś. *Stefana*. — Elektor *Heski* chce dać tylko 7,500 ludzi do woyska związkowego; *Prussy* żądają od niego 12 tysięcy. — Gazety angielskie piszą, że *Bonaparté* nazywa się Cesarzem, a rządzi *Carnot* — W *Bononii* uformował się ze studentów korpus ochotników, który służy w woysku neapolitańskiém. — Król hiszpański oglądał więzienia i biura inkwizycyyne. (*z gaz. ryz. Zusch.*)

3 Od Litt: Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, podaie sie do powszechnéy wiadomości Obywatelł Wileńskiéy Gubernii; że ponieważ w rzeczy wynadgrodzenia obywateli za wzięte wedle dysparlymentu in februario ninieyszego roku dla woyska produkta, JW Minister Finansów wypadaiącą Summę assygnował z Wileńskiéy Skarbowéy Izby, zalecaiąc razem uczynić z obywatelami porachunek względem należności Skarbowych dla zaliczenia onych na rzecz pomienioney summy; przeto raczą obywatele w celu zbliżenia ogólnego porachunku, wszystkie kwietacye z dostarczonych in februario produktów dla woyska, jak nayspiesznéy przedstawić do Marszałków powiatowych.

Sekretarz Antoni Wiskowski.

3. Od Rzadu Gubernskiego Wileńskiego czyni się ogłoszenie, iż chcacy podjąć się dostarczenia do woyskowego szpitala Mińskiego, na potrzeby chorych woyskowych różnéy żywności, trunków i innych rzeczy, tudzież materyałow aptecznych, i wziąć pranie bielizny łazaretowéy, zechcą stawić się do Kommissyi Wileńskiego prowiantskiego Depo, z rzetelnemi i odpowiedniemi skarbowi ewikcyami, na terminy dla licytacyi naznaczone, w dniach następującego miesiąca czerwca 2, 15 i 14tym. Dnia 25 maja 1815 roku. Sowietnik *Sulżeńko*.

Sekretarz *Dmitrewski*.

3. Od Rządu Gubernskiego Wileńskiego czyni się ogłoszenie, iżby chcący wziąść od ś. Jana w trzyletnią dzierżawę, należący do miasta Kowna maiątek Koszany, z wioskami i wszelkim gospodarskim porządkiem, maią się stawić dla odbycia licytacyi z dostatecznemi ewikcyami na terminy w dniach 4ym i 10 następuiącego miesiąca czerwca do Rady miasta Kowna, a na dzień 15 tegoż miesiąca to jest na termin ostatni do pomienionego Gubernskiego Rządu. Dnia 25 maja 1815 roku. Sowietnik *Sulżeńko*.

Sekretarz *Dmitrewski*.

1. W Kommissyi Wileńskiego Prowiantskiego Depo odbywać się będzie licytacya na dostarczenie do magazynów, w Guberniach Wileńskiey i Grodzieńskiey prowiantu, i w tym celu wszyscy, chcący podjąć się takowego dostarczenia, mogą przybywać sami, albo przez Plenipotentów, z dostatecznemi ewikcyami do pomienioney Kommissyi, dla licytacyi, od dnia 5go teraźnieyszego miesiąca do 20go, ostatecznego terminu licytacyi. Dnia 1 czerwca 1815 roku w Wilnie Członek Kommissyi, VII klassy.

Słuczański.

1. Imperatorski Poctamt Litewski ogłasza, iż na drugą połowę teraźnieyszego roku 1815, i na pierwszą połowę następującego roku potrzebuje dostarczenia drzewa opałowego, od 600 do 800 sążni jednopołanowych, trzy arszynowych, i w tym celu wzywa życzących podjąć się takowego dostarczenia, z dostatecznemi ewikcyami, dla licytacyi i zawarcia kontraktu, aby chcieli przybywać do pomienionego Poctamtu w terminach dnia 18, 22 i 25 teraźnieyszego miesiąca czerwca.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyzaloney u XX. Missyonarzów

1 Od Rządu Guberskiego Wilenskiego czyni się ogłoszenie, iżby Sukcessorowie poległych i z ran umarłych w czasie przeszłey francuzkiey kampanii, służących w półku kurlandzkim dragońskim oficerów, sztabs kapitanów, Bazylego Karóla syna Sałohuba, Piotra Jana syna Ważdakina, i Jerzego Bergholca, uczynili odezwę do pomienionego półku przez Rząd Guberski z dowodami o pokrewieństwie i gdzie mieszkają; po czém utrzymywané w tym półku pieniądze, a zmarłym należne, odesłané zostaną do ich Sukcessorow za rozliczeniem się z półkiem. Dnia 25 maja 1815 roku. Sowietnik Sulzeńko- Sekretarz Dmitrewski.

---

1 Sąd taxatorsko Exdywizorski na rozdział massy majątku JW. Baguiewskiego dla jego wierzycieli w Dobrach Krzczeniszkach w Powiecie Wileńskim położonych ustanowiony ogłasza: iż w dniu 10 junii bieżącego roku w ogólnych obiektach Sprawy konkursowey oczewisty swóy wyrok zapromolguie, i o tym interessowanych zawiadamia. Datt w Krzczeniszkach, 1815 maja 29 dnia. Józef Chłopicki Ziem: Pttu Kowien: i Exdywizyi Prezydent. Jan Narbut Sędzia Ziem: Szawel: Exdywizor. Michał Kuszelewski Ziem: Pttu Wiłkomir: Pisarz Exdywizor.

---

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na majątek Adama Graffa Łopotta Komandor. Maltańskiego w dobrach Rubieżewiczach Min. Guber. w Powiecie tymże leżących ustanowiony, mocą Remmissy Sądu Gl. Min: 2go Departamentu 1811 roku apr. 27 dnia zaszley rozdział między Kredytorami stawającemi, nieuważając na niestanność dalszych przeznaczającey, i rezolucyów w roku ninieyszym 1815 nastałych po uwolnieniu od Sekwestru takowych dóbr do folwarku attynencyonalnego Michałów zwanego 1815 maja 2 dnia w komplecie ziechawszy czynność swoią reassummował. — i lubo zjazd teraźnieyszy jest powtórny jednak kiedy pomiar dóbr Rubieżewicz niedokączony znalazł — Przeto po ułatwieniu akcessoryinych kwestyów Dekretem swoim dnia 19 maja ogłoszonym satysfakcyą poprzedniczo zjazdowemu wyrokowi 1811 roku 7bra 19 dnia zapadłemu, już to w dopełnieniu na dniu 20 julij 1815 roku w kancelaryi Ziem. Ptu Min. na 4 niedzielną persystencyą komportacyi, już to gotowości do Aktów inkwizycyi kalkulacyi i weryfikacyi; nakazał — i zjazd swóy ostateczny na dzień 15 7bra roku bieżącego 1815 ad fundum dóbr Rubieżewicz odroczył, przeto aż-by tak Kredytorowie, pretensorowie, oraz pod jakimbądź tytułem do majątku Adama Grafa Łopotta przypowiadający się z dostatecznemi dowodami swych należnościów — jakoteż sam Debitor, jeśli jest w życiu JW. Adam Graff Łopott kawaler Maltański, a jeśli nie żyje, tedy sukcessorowie na ten termin do dóbr Rubieżewicz w Sądzie ninieyszym stawali sub ammissione rei ostrzega. Takowy wyrok Sądu ninieyszego raczy Redakcya gazet Kuryera Lit. w trzykrotney przez gazetę awizacyi opublikować. Roku 1815 maja 19 dnia w Michałowie. Augustyn Klott Sędzia Ziem. Ptu Dziesieńgo i Exdyw. prezydujący. Apolinary Lewandowski Gran. Ptu Mozyr. i Exdyw. Sędzia. Franciszek Narkuski Ziem. Ptu Mozyrgo Podsędek i Exdyw. Wincenty Darewski Wuyka Exd. Rejent mp.

---

1. Excerpt oświadczenia wespół z reprocessem do Protokułu Potocznego Ziem: Ptu Ihumeń: w dacie niżey wyrażoney zapisanego, pod pieczęcią Urzędową Ziemską tegoż Ptu wydaie się.

Roku tysiąc ośmset piętnastego miesiąca Februaryi osmnastego dnia — Na Sądach Jego Imperatorskiey Mości Ziemskim Ptu Ihumeń: stawając osobiście Adwokat W. Xawery Oziębłowski Regent Podkom: Ihumeński podał do zapisania oswiadczenie wespoł z Reprocessem imieniem W. JPana Tadeusza Bielinowicza przeciwko W. JPanu Antoniemu Bielinowiczowi z powodu następnego: iż co Obżłłny Antoni Bielinowicz w Roku tysiąc osmset czternastym miesiącu Januaryi dwódziestego osmego dnia z Załującym wieczysto dzielczym Dokumentem uczynionym, a tysiąc ośmset czternastego Julij piętnastego na Urzędzie Ziemskim Ihumeń: Aktykowanym, folwark Hutę czyli Antopol dla Załłgo odstąpił i obowiązek, to wypłaty pieniędzy, to zaspokojenia długow Obżłłgo Antoniego Bielinowicza różnym Kredytorom na Załgo włożył, jakoż Załłcy mocą tegoż Dokumentu dzielczego przez Urzędowie uczynioną i w Aktach właściwego Ptu Zeznaną Intromissyą, wszedł w possessyą summy należne Obżłłmu, jak swiadczą kwity, poopłacał, kredyta pouspakajał, słowem stał się nie kwestyjonowanym Aktorem wieczystym folwarku Huty czyli Antopola w Ihumeńskim Pcie położonego, jednakże Obżłłny duchem nie pokoju tchnący, zawarłszy wieczyste tranzakta niczym poruszyć się nie mogące, uwodząc obietnicami codziennego przyznania tegoż Dokumentu (czemu Załłcy iako Bratu mógł aż nadto wierzyć dzisiay napastne pretensyje do Załłgo poformował, a formując też pretensyje, cudzy majątek za swóy nazwać usiłuje, i tym powszechność nie wiedzącą o stanie Interessow, zwieść żąda, aby na cudzy majątek do Obżłłnego nienależny długi zaciągać lub też jakikolwiek frymark uczynić mógł. Przeto więc Załłcy przed Sądem i powszechnością ogłasza że folwark Huta czyli Antopol w Ihumeńskim Powiecie położony, mocą uczynionego wedle prawa Dokumentu dzielczego, do Załłgo wieczystey possessyi należy, że wszelkie Załującego czynności iako od prawnego dziedzica są ważnemi, wzajemnie zaś Obżałowanego Antoniego Bielinowicza iako na cudzą własność, zniszczemnieniu i nieważności poddanemi zostaną, hasłem więc byłego dziedzictwa Obżałowanego Antoniego Bielinowicza, iżby ktokolwiek nie był uwiedziony i nie popadł jakowey szkodzie, Załłcy o nieczynieniu żadnych z onym układów, przez ninieysze oswiadczenie ogłasza, a przytym że z Obżałowanym o niesłuszne pretensyje i kalumnije w oswiadczeniu Obżłłgo wyrażone, i nie przyznanie dotąd Dokumentu dzielczego pomimo Aktykacyią onego w Ziemstwie Ihumień: że prawem czynić będzie zapowiada — U tego oswiadczenia podpis takowy: Jako proszony podpisuię Xawery Oziębłowski. O zgodności z Protokułem Potocznym swiadczę: Joachim Sobolewski Z. P. J. Reg. G. Sekretarz.

---

3. Excerpt oświadczenia z Protokułu Potocznego Ziemskiego Powiatu Wileńskiego w dacie poniżey wyrażoney uczynionego, i teyże daty pod pieczęcią Urzędową Ziemską tegoż Ptu jest wydan.

Roku tysiąc ośmset piętnastego miesiąca maja dwudziestego piątego dnia. Przed Aktami Ziemskiemi Ptu Wileńskiego stawając osobiście W. JPan Wincenty Sidorowicz Porucznik woysk Rossyiskich oświedczenie do Protokułu wpisać podał, którego wyrazy następne — Oświadczenie imieniem W. JPana Wincentego Sidorowicza Porucz. Woysk Rossyyskich czyni się z następnego powodu: w gazecie kuryera Litt: z Numeru trzydziestego ósmego i dalszych oswiadczający się wyczytując awizacyą Sądu Exdywizorskiego Dekretem Remissyinym Sądu Głłgo 2go Departamentu Gubernij Lit. Grodzień. przeznaczonego na rozdział majątku Czepiełun w Powiecie Lidzkim położonego — Dziedzictwa W. Kazimierza Kamieńskiego był. Sędziego Ziem. Lidz. na satysfakcyą Kredytorów tak własnych jakoteż zmarłego Fulgentego Kamieńskiego Podkom. Eyszyskiego oddanego i osobno majątku Rutkiewicz także w Powiecie Lidzkim sytuowanego, jeśli ten przez opiniją Sądu Exdywizorskiego uległym bydź się okaże; gdy z nabycia przez oświadczającego Aktorstwa folwarku Gierdziejowki w tymże Powiecie Lidzkim sytuowanego z wyrażonym majątkiem WW Kamieńskich Rutkiewiczami granicznego, od W. Stanisława Sidorowicza Rot. Ptu Lidz. jak Prawo wieczysto-przedażne roku przeszłego tysiąc ośmset czternastego oktobra piątego dnia w Ziemstwie Lidzkim przyznane poświadcza, znayduie — że WW. Kamieńscy wiele bardzo gruntów, łąk, lasu i różnych zarosli, oraz szachownic od folwarku Gierdziejowki gwałtownie i przemocą odebrawszy do swych gruntów włączyli — i onemi bezprawnie zawładali, teraz zaś pod satysfakcyą swych wierzycieli nie należnie podciągnąć mogą: zatém, że oświadczający się Sidorowicz z dotychczasowemi nieprawnemi Possessorami folwarku Gierdziejowki wiodąc w Sądzie Ziem. Lidzkim proceder, nim ony ukończy, i prawną aktualną possessyą tenże folwark obeymie, nie może wcelu wyprobowania zaborów gruntów, łąk i wszelkich własnosci od nieraz rzeczonego folwarku Gierdziejowki stawać w Sądzie wymienionym Exdywizorskim, aby przez niesprawiedliwe zawładanie własności swey przez Wielmożnych Kamieńskich i oddania pod Konkurs, oświadczający nie poniosł w czasie szkody, ninieysze publiczne w Aktach zapisuje oświadczenie z tém, że o swą własność z Wielmożnemi Kamieńskiemi, jeżeli majątek ich Rutkiewicze nieulegnie Exdywizyi, lub z każdym kto tylko oną possydować będzie — Prawem czynić przedsięwezmie i takowe oświadczenie do gazety Kuryera Litewskiego podać postanawia — Dat ut Supra — U tego oświadczenia podpis w Protokule następny: Wincenty Wołyncewicz, Sidorowicz Porucznik woysk Rossyyskich. Zgodno z Protokułem Adam Dauksza Z. W. Rejent.

---

3 Excerpt Oświadczenia wespół z processem, z Protokułu Potocznego Grodzkiego Ptu Wilenskiego, w dacie niżey wyrażoney zapisanego, i tegoż czasu pod pieczęcią Urzędową Grodzką Ptu Wileńskiego Stronie potrzebuiącey iest wydan.

Roku tysiąc osmset piętnastego miesiąca maja dwódziestego czwartego dnia.

Po odwołaniu Sądów Grodzkich Ptu Wileńskiego, Przed
aktami tegoż Powiatu stawaiąc obecnie W. JPan Józef Wę-
cenowicz Rotmistrz błłch woysk poll:, Oświadczenie wespół
z processem w pisać do Protokułu podał; które temi się wy-
raża słowy: Oświadczenie wespół z Manifestem, imieniem
JW. JP. Józefa Galińskiego błgo Chorążego a teraz Sędziego
Granicznego Ptu Wileyskiego. Przeciwko JW. Kazimierzowi
Karnickiemu błłmu Marszałkowi dopiero Prezydentowi tegoż
Sądu Granicznego Pttu Wileyskiego; czyni się z następnego
rzeczy wydarzenia — Ktokolwiek nie podlega skłonnosciom
mniey uznawaiącym człowieka; mianowicie chciwości ma-
iątku, ten pospolicie bez podeyrzenia polega ufnością na ka-
żdego charakterze. — Do téy ufności więcéy powodowało Załł:
że Obżałny Karnicki dość blizkim pokrewieństwem cioteczno
rodzonego braterstwa, będąc połączony, zawsze się z afektem
do Familii Załłgo oświadczał; lecz te Oświadczenia, odkry-
ły dopiero całe przeciwny skutek, albowiem kiedy w roku ty-
siąc osmset trzynastym marca dwódziestego czwartego dnia,
zeszły Felix Galiński Porucznik brat rodzony Załłgo, ten
świat pożegnał, i kiedy Załcy jako brat rodzony w pewności
posiadania po onym na się spadku wszelkiego maiątku, ile
pod niebytność żadnego tranzaktu, nie miał potrzeby czynić,
ze strony swoiey żadnych prawnych dla się ubezpieczeń, po-
siadania maiątku: przez zaięcia się urządzeniem Folwarku
w Chołchle zabudowanego i wsi Witkowszczyzny, które w a-
ktualnym zeszłego brata były władaniu; a o dalsze Dobra, ja-
ko to fundum Chołchła z miasteczkiem Dowcewicze, Piotrow-
szczyzna, miasteczko Grodek, i inne attynenencye w Litt:
Wileńskiey i Mińskiéy Guberniiach położone, pod administra-
cyą tylko w pewnéy umowie; jeszcze przez zeszłego brata Obżał:
Karnickiemu podane, rozrachunek do późnieyszego niżco po-
dług umowy o termin zostawił czasu, mimo to jednak Ob-
żałłny Marszałek Karnicki uprzedzaiąc termin umówiony, na
rozliczenie się i kombinacyą oznaczony; dla zatarcia z rozra-
chunku należnych, zabranych summ i intrat, oraz pobranych
Blankiétów na zawikłanie, sprowadził sekretnie Woźnego i
pod pozorem nieprawnych czynnościów, i podeyściów onegoż
Woźnego, do uczynienia na rzecz swoią intromissyi, nakło-
nił, i tym sposobem, ze wszelkiego spadku, Załłgo arbi-
tralnie i bezprawnie udalił; o takową gwałtowność Załłcy
natychmiast rozwinął proces, który acz obrótami i intrygą Ob-
żałłgo dotąd przewleczony, jednak w Sąd Główny pierwszego
Departamentu już jest przeniesiony. — Zatym przedsięwzię-
ty dopominku, o własność krok prawa, Obżałłny Karnicki ta-
kie nieukontentowania swojego ku Załcemu odkrywa skutki,
jakich nie tylko połączeni pokrewieństwem, ale naywiększą
z sobą zaięci nieprzyjaźnią używać nie zwykli, albowiem wy-
wiaduie się, jakie i z kim Załłcy chce zawrzeć co do interes-
sów, maiątku Prączykowa w swoim władaniu będącego układy;
do tych więc osób, już to przez własnoręczne pisma, już przez
osobiste swoie i swych posłanców afidowanych płonne wyobra-
żenie naliczaiących się Załłgo ciężarów, odstręcza od układów
kontraktowych, podburza Wierzycielów do nalegania o kapi-
tały tym jedynie zamiarem aby odiąć sposobność dopomina-
nia się u Obżałłgo o swą własność, a następnie od uciśnio-
nego, takiemi mniey zaszczytnemi obrótami zawładać, po-
dobnież i po Rodzicielski Załgo maiątek, o takim Obżałłgo
Karnickiego postępowaniu, każdego z powszechności zadzi-
wiać powinnym; W. Józef Obrąpolski były Prezydent Sądu
Ziemskiego Mińskiego, łatwo przeświadczy, maiącego cieka-
wość w dorzeczeniu téy istotnéy prawdy, z któréy Prześwietna
Publiczność, biorąc miarę Załłmu wymierzonéy krzywdy,
niech obok tego uczuie, wstręt do mienia z podobnie postę-
puiącemi jakichkolwiek w interessach układów; i usprawiedli-
wi Załłgo w swym przekonaniu, że nie ochota, lecz z tych
okolicznosciów konieczna potrzeba, kontynuowania processu
z Obżałm zaimować Załłgo musi. — Nim więc takowy pro-
cess ostatecznie ukończonym zostanie, Załłcy uprasza Publicz-
ności i ostrzega, iżby nikt ani z Debitorów zeszłego brata,
o wypłat kapitałów i procentów lub o przemianę obligów, ani
też z nie maiących dotąd, z Obżałłm Karnickim interessu,
w żadne układy o nabycie Dóbr wiecznością, zastawom, lub
arędą, nie wchodził, inaczéy stratą w późnieyszym czasie,
ponieść się mogącą, dobrowolney swey determinacyi przypisać
będzie powinien, w tym więc zamiarze ninieysze w aktach
Grodzkich Wileń: czyni się Oświadczenie (ktore dla dosta-
tecznieyszego Publiczności zawiadomienia do Gazet Kuryera
Litewskiego umieszczone będzie) razem też o nieprzyzwoite
w układach kontraktowych uszkodzenia, Załłcy Obżałłgo przed
aktami i całą Publicznością zaskarza. U tego Oświadczenia
wespół z processem podpis w Protokule taki: — Józef Wę-
cenowicz Rotmistrz b. woysk poll: z mocy plenipotencyi pod-
pisuię. Correctum Jan Justyn Sperski Grodzki powi. tu Wi-
leńskiego Regent.

---

*1 Niżéy piszący się, podaie do wiado-
mości WW. Prenumeratorów, iż wyszło
z pod prassy kart sztuk 50, rysowanych
przez W. Rustema Professora, a wyrytych
przez JP. G. Kislinga, w różnych figurach
i grupach — które raczą WW. Prenume-
ratorowie odebrać, za opłaceniem reszty
rubli srebr: 5, a zaś nie skończonych kart
sztuk 50, wyydzie z pod prassy za mscy 6,
od daty teraźnieyszéy, o czém późniéy przez
Gazetę będzie doniesiono. — Prenumerować
można w Wilnie u niżey piszącego się, miesz-
kaiącego w Kardynalii, w Petersburgu u
PP. Granello i Oliviero; w Rydze u P. Los-
sego. Roku 1815 junii 2 dnia. Isidor Weiss.*

---

1 Wiktoria z Kunickich szuka wiadomości o Andrzeiu Pu-
chalskim mężu swoim, który ią od lat czternastu opuścił, po
przemieszkaniu z nią lat kilku. Jest on twarzy sucharlawey; po-
ciągłego nosa, oczu siwych; dziobaty; włosow czarnych, mię-
dzy ktoremi znać było pod tę porę i siwe; ktoby powziął ia-
ką wiadomość o pomienionym Andrzeju Puchalskim, będzie
raczył lub proszącą, która mieszka w Zasławiu Powiatowym
mieście Guberni j Wołyńskiey, lub też Rzymsko - Katolicki Kon-
systorz Łucki zawiadomić.

---

3. Na awizacyą przez Star. Gierszona Lurie, w do-
datku Kur. Lit. pod Nrem 38 zamieszczoną. Niżey
podpisany Plenipotent W. Grzegorza Szukanowskiego
czuje za obowiązek odpowiedzieć i Publiczności do-
nieść. Że Gierszon Jochelowicz wiele podstępów do-
konawszy pod moim Aktorem, niema prawa odwoły-
wać się do Intercyzy w formie prawney nigdy nieby-
łey. Ale powinien pamiętać o manifeście przez A-
ktora mojego zaniesiony w Maistracie Wileńskim, a
do tego dokumentem asekuracyynnym Aktorowi moje-
mu wydanym przez siebie znikczemnił — Niech lepiey
przeczyta proces na [illegible]
przed Sąd Ziem. Wileń. cytacyję, a zapewne wsty-
dząc się swojey czynności przestanie mamić Publicz-
ność bezpotrzebnemi awizacyjami — Jako Plenipotent
podpisuję Józef Letoszyński.

---

1. Andrzey Citt późniey przezwawszy się Dąbrow-
skim, poddany wieczysty niżey piszącego się, od ma-
łoletności niemałym kosztem przy muzyce na fagocie
uczony, w Ru 1812 w czasie byłey Rewolucyi, bez wie-
dzy dziedzica do woyska poszedł. A w Ru niniéyszym
do majątku mego Oknisty w Powiecie Wiłkomirskim
Guber: Wileń: leżącego zwrócił się — Zkąd, wziowszy
niektóre rzeczy, uciekł — Wzrostu dość słusznego,
ciemny bładyn z wąsami bakambardami i hiszpańką,
rumiany, w mundurze Polskim — Więc nayobowią-
zaniey Urzędy Policyine proszę, iżby gdzie się tako-
wy zbieg okaże, pod strażą do majątku wyż rzeczone-
go był dostawionym. Romuald Jeleński były Assesor
1go Depar: Guber: Wileń:

---

1. Dobra dziedziczne JW. Stanisława Ciechanowiec-
kiego Marszałka Czausow: Ozierce zwane w Powie-
cie Dziśnieńskim Gubernij Mińskiey w odległości od
miast Wilna mil 28, Dzisny mil 5 z Głębokiego mil
2 sytuowane z folwarkami Zalesiem i Czerowną, w po
udzilnych obrębach blisko od siebie położonych w nay-
lepszey sytuacyi, w których ogulnie domow włościan-
skich dwadziescia z odkładem i do czterechset włok
Ziemi, a na niey nie mała obszerność lasow, na wszel-
kie potrzeby do użycia zdatnych znayduje się — Są
determinowane do wyprzedania — Życzący nabyć
ogólnie lub częściami, mogą w każdym czasie powziąć
informacyą z map i Jnwentarzów, o obszerności sytu-
acyi i jntratach, oraz o cenie ostateczney, u samego
Aktora w dobrach Kurmanowie w Pcie Mścisławskim;
sytuowanych, lub u zarządzającego w Pcie Lepell
Guber. Witeb: w dobrach Boczykowie mieszkającego.

---

8. Kapituła Wileńska mając Dekretem Exdywizor-
skim w Dobrach Tryszkach w Powiecie Szawelskim
roku 1811 ferowanym, wydzieloną schedę gruntu o-
romego, sianożętnego i lasu do budowli zdatnego w o-
gule włók 10 morgów 6 górą, oraz z dwôma siedzi-
bami włościanskiemi, przedsięwzięła schedę takową dla
odległey od innych dóbr, a tym samym niedogodney
pozycyi cedować, a summę z oney podnieść. Więc,
jeżliby kto życzył sobie nabyć pomienioną schedę ra-
czy zgłosić się do jeneralnego Kapituły Prokuratora
w Mieście Wilnie przebywającego pod Nrem 143 na
Zamkowey ulicy — X. Szymon Porazinski Kanonik
Koadjutor Wileński jeneralny Prokurator Kapituły.

---

2. W dniu 19 maja 1815 Roku podane zostało ob-
wieszczenie na Exdywizyą maiątku zeszłego Gayla
w mieście Birżach, a to skutkiem zyskaney Remissy
w Ziem: Upit: w Roku 1807 na skutek zyskanych
dekretow odkładowych w Ru 1808 9bra 15, w 1814
8bra 25 — Że od daty podanego obwieszczenia za Nie-
dziel 4 Urzędową Remissą i obwieszczeniem zaięci do
miasta Birż ziadą we wszyskiem Dekret Remissyyny
wyexekwują, przez to ogłoszenie daię wszystkim Kre-
dytorom wiedzieć, i na ten cel przez gazetę awizu-
ie się.